DOI: 10.14746/sh.2014.15.2.008

Sensus Historiae
ISSN 2082–0860
Vol. XV (2014/2)
s. 111-112

Violetta Julkowska
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Interdyscyplinarne oblicza recepcji — wprowadzenie

Problem recepcji dzieł kultury — rozumiany jako zjawisko należące do sytuacji komunikacyjnej zachodzącej pomiędzy nadawcą/twórcą przekazu a jego odbiorcami —zaistniał w obszarze nauk humanistycznych od połowy XIX w., kiedy to po raz pierwszy zaczęto zastanawiać się nad fenomenem popularności autorów tekstów literackich.

W II poł. XX w. recepcja stała się jednym z centralnych problemów badań literaturoznawczych, a temat odbioru dzieła zaczęto poruszać znacznie szerzej — w aspekcie estetycznym, socjologicznym i krytycznoliterackim. W kręgu tego typu badań ukształtowała się koncepcja metodologiczna znana jako estetyka recepcji, której twórcami byli Wolfgang Iser i Hans R. Jauss, główni przedstawiciele szkoły w Konstancji[1].

W dwu kolejnych tomach „Sensus Historiae. Studia interdyscyplinarne" zagadnienie recepcji/odbioru zostanie zaprezentowane w odniesieniu do różnego typu dzieł kultury, jakimi są: film fabularny, film dokumentalny, współczesne instalacje artystyczne, rzeźba, malarstwo, literatura piękna oraz różne typy prac historycznych. Przede wszystkim jednak ukazane zostanie przez pryzmat refleksji pochodzących z różnych obszarów badawczych humanistyki, jakie reprezentują autorzy artykułów: kulturoznawstwa, filozofii historii, historii sztuki, etnologii, literaturoznawstwa, krytyki literackiej i artystycznej, politologii, historii oraz historii historiografii. Dominować będą autorskie refleksje na temat społecznej recepcji

[1] Por. *Współczesna myśl literaturoznawcza w Republice Federalnej Niemiec. Antologia*, wybrał i opr. H. Orłowski, przeł. M. Łukasiewicz, W. Bialik, M. Przybecki, Czytelnik, Warszawa 1986, s. 151-289.

przeszłości, które powstały w większości jako efekt badań prowadzonych w obrębie wymienionych dyscyplin, a także na ich pograniczach.

W tak powstałym szerokim spektrum analitycznym zaprezentujemy różnorodne aspekty współczesnej recepcji przeszłości, która odbywa się za pośrednictwem dzieł kultury. Zwrócimy również uwagę na istotną cechę recepcji, jaką jest jej historyczność.

Zamysł redakcyjny, polegający na ukazaniu interdyscyplinarnego oblicza badań nad recepcją skupia się wokół problematyki związanej z żywą obecnością przeszłości, obejmuje zarówno artykuły, jak i omówienia recenzyjne. Zamysł ten można rozumieć dwojako. Po pierwsze, jest to próba zwrócenia uwagi na potencjał poznawczy tkwiący w wieloaspektowym badaniu recepcji. Po drugie, zaprezentowane teksty ukazują obszary, w których powstają współcześnie nowe sposoby podejmowania problematyki związanej z przeszłością oraz towarzyszący im wysiłek umiejscawiania jej w teraźniejszości z myślą dotarcia do szerokich grup odbiorców.